

Vraag	Antwoord	Scores

Opgave 4 Protectie een lapmiddel?

15 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juiste uitleg is:

Bij verhoging van importheffingen wordt de prijs van geïmporteerde goederen duurder (ten opzichte van binnenlandse substituten). Daardoor zal de vraag naar importen afnemen.

16 maximumscore 2

Voorbeelden van een juiste uitleg zijn:

- Beperking van importen leidt tot stijging van het prijsniveau in Pesthan van de betreffende producten. Binnenlandse producenten van deze of vergelijkbare producten kunnen als gevolg van schaalvergroting de gemiddelde kosten na verloop van tijd zien dalen (en zij kunnen dan beter concurreren op de wereldmarkt).
- Beperking van importen leidt tot stijging van het prijsniveau in Pesthan van de betreffende producten. Binnenlandse producenten van deze of vergelijkbare producten kunnen nu middelen vrijmaken om te investeren in innovaties en zodoende goedkoper te produceren. (Dit versterkt hun concurrentiepositie op de wereldmarkt.)

17 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

Voor 2015 geldt: $E + M = 47,5$

$bbp = C + I_{bruto} + O_{bruto} + E - M = 140 + 15 + 57 + 22,5 - 25 = 209,5$

$internationale\ handelsquote = \frac{47,5}{209,5} = 0,227$

Deze waarde is groter dan de 0,20 waarvan sprake was in 1995. De handelsquote is dus toegenomen.

18 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste uitleg is:

Het saldo op de lopende rekening van de betalingsbalans is in de vermelde jaren negatief. Dit betekent dat de pesto meer wordt aangeboden dan gevraagd, waardoor deze in waarde daalt. Hierdoor worden de goederen en diensten uit Pesthan goedkoper voor het buitenland, wat de stijging van de exportwaarde (in pesto) kan verklaren.

19 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juiste uitleg is:

Als gevolg van depreciatie van de pesto wordt de prijs van geïmporteerde producten (gemeten in pesto) hoger, waardoor het binnenlandse prijsniveau stijgt.

Vraag	Antwoord	Scores

20 maximumscore 3

Een voorbeeld van een juiste toelichting is:

- Grafiek 1 laat zien dat een hogere internationale handelsquote in het algemeen samengaat met een hogere groei van het bbp. Dit betekent meer vraag naar arbeid / minder werkloosheid (en dus een krappere arbeidsmarkt) waardoor de lonen kunnen stijgen 2
- Grafiek 2 laat zien dat (in de bestudeerde groep landen) de Gini-coëfficiënt afneemt naarmate de internationale handelsquote stijgt. Dit is een aanwijzing dat inkomensverschillen tussen mensen met hoge en lage inkomens verminderen 1